

MILL · SESSIÓ 54

Lectura guiada: inici de L'utilitarisme

REFERÈNCIES DE LA SESSIÓ

Pàgines de teoria de la sessió: pp. 129-137 del Dossier Resum.

Font primària utilitzada: p. 132,133,133 del Dossier Resum.

Correspondència: DIRECTA.

FONT PRIMÀRIA

John Stuart Mill, L'utilitarisme Fragment 1 · Dossier Resum, p. 132 (numeració interna) [1] [La utilitat no s'oposa al plaer ni ho redueix tot al plaer] Tan sols mereix un comentari de passada el despropòsit, basat en la ignorància, de suposar que aquells que defensen la utilitat com a criteri d'allò que és correcte i d'allò que és incorrecte empenen el terme en aquell sentit restringit i merament col·loquial en què la utilitat s'oposa al plaer. Caldrà disculpar-se amb els que s'oposen a l'utilitarisme per la impressió que s'hagués pogut donar momentàniament de confondre'ls amb persones capaces de fer aquesta interpretació absurda i errònia. Interpretació que, fora d'això, resulta d'allò més sorprenent en la mesura en què l'acusació contrària, la de vincular-ho tot al plaer, i això també en la forma més grollera d'aquest plaer, és una altra de les que es fan habitualment a l'utilitarisme. Com ha assenyalat encertadament un autor perspicaç, el mateix tipus de persones, i sovint exactament les mateixes persones, denuncien que aquesta teoria és impracticable ment austera quan el terme utilitat precedeix el terme plaer, i massa voluptuosa a la pràctica, quan el terme plaer precedeix el terme utilitats. Els qui saben alguna cosa de l'assumpte estan assabentats que tots els autors, des d'Epicur fins a Bentham, que van mantenir la teoria de la utilitat, la consideraven no quelcom que s'ha de contraposar al plaer, sinó el mateix plaer juntament amb l'alliberament del dolor i que en lloc d'oposar allò que és útil a allò que és agradable o a allò que és ornamental, han declarat sempre que allò que és útil significa, entre altres coses, aquestes coses. Amb tot, la massa comuna, incloent-hi la massa d'escriptors no solament dels diaris, sinó dels llibres de pes i pretensions, estan cometent un cop i un altre aquest error tan trivial. S'han apoderat del terme utilitarista, però sense saber res d'aquest terme llevat de com sona, i Solen utilitzar-lo per expressar el rebuig o l'oblit del plaer en alguna de les seves formes: de la bellesa, l'adornament o la diversió. A part d'això, no tan sols s'empra aquest terme erròniament per ignorància, a manera de censura, sinó, de vegades, de manera elogiosa, com si impliqués superioritat respecte de la frivolitat i els mers plaers del moment. I aquest ús viciat és l'únic en el qual el terme és popularment conegut i aquell a partir del qual la nova generació està adquirint la seva única noció sobre el seu significat. Els qui van introduir el terme, però durant anys el van descartar com una apel·lació distintiva, és possible que se sentin obligats a recuperar-lo, si en fer-ho esperen contribuir d'alguna manera a rescatar-lo de la seva completa degradació. Fragment 2 · Dossier Resum, p. 133 (numeració interna) [2] [Enunciació del principi d'utilitat o de la màxima felicitat. Per felicitat s'entén el plaer i l'absència de dolor] El credo que accepta com a fonament de la moral la Utilitat, o el Principi de la màxima felicitat, manté que les accions són correctes (right) en la mesura que tendeixen a promoure la felicitat, incorrectes (wrong) quan tendeixen a produir el contrari de la felicitat. Per felicitat s'entén el plaer i l'absència de dolor, per infelicitat, el dolor i la manca de plaer. Per tal d'oferir una idea clara del criteri moral que aquesta teoria estableix, cal indicar molt més: en particular, quines coses inclou en les idees de dolor i plaer, i en quina mesura cal debatre

aquesta qüestió. Però aquestes explicacions suplementàries no afecten la teoria de la vida Sobre la qual es basa aquesta teoria de la moralitat —a Saber, que el plaer i l'exempció del sofriment són les úniques coses desitjables com a fins í que totes les coses desitjables (que són tan nombroses en el projecte utilitarista com en qualsevol altre) són desitjables o pel plaer inherent a elles mateixes o com a mitjans per promoure el plaer i evitar el dolor. Fragment 3 · Dossier Resum, p. 133 (numeració interna) [3] [Resposta a la 1a objecció: l'utilitarisme no és una doctrina de porcs] Ara bé, aquesta teoria de la vida provoca en moltes ments, i entre aquestes ments algunes de les més estimables en sentiments i objectius, un fort desgrat. Suposar que la vida no posseeixi (tal com ells ho expressen) cap finalitat més elevada que el plaer —cap objecte millor i més noble de desig i recerca—, ho qualifiquen com quelcom totalment menyspreable i mesquí, com una doctrina només digna dels porcs, als quals s'associava els seguidors d'Epicur en un principi, fins al punt que, de vegades, els

moderns defensors d'aquesta doctrina també van ser víctimes d'unes comparacions tan corteses per part dels seus detractors alemanys, francesos i anglesos.

GUIA DE LECTURA DE LA SESSIÓ

1. Identifica el problema filosòfic concret que planteja el fragment.
2. Formula la tesi o idea central amb les teves paraules.
3. Explica els conceptes del fragment que coincideixen amb el contingut de la sessió.
4. Relaciona el fragment amb el conjunt de la filosofia de l'autor sense limitar-te a resumir-lo.